

42711

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 01.04.2026

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

22 Mart 2026 Dünya Su Günü vesilesiyle Batman Çevre Gönüllüleri Derneği ve Batman Çevre Platformu tarafından kamuoyuna sunulan bilimsel raporlar, Dicle Havzası ve Batman su kaynaklarının geri dönüşü imkânsız bir ekolojik çöküşün eşiğinde olduğunu belgelemektedir. Türkiye'nin kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarının 1.300 m³ seviyesine gerileyerek "su stresi yaşayan ülkeler" kategorisine girdiği bu kritik dönemde, bölgenin yaşam damarları olan Silvan ve Dibni Barajları, havza içerisinde yürütülen kontrolsüz madencilik faaliyetlerinin yarattığı ağır metal kuşatması altındadır.

DSİ 10. Bölge Müdürlüğü'nün resmi yazışmalarına da yansıyan bilimsel veriler, maden arama süreçlerinde kullanılan siyanür ve açığa çıkan arsenik gibi toksik elementlerin, yer altı su tablolarına ve baraj göl aynalarına sızma riskinin "ciddi" boyuta ulaştığını teyit etmektedir. Diyarbakır ve Batman illerinin gelecekteki yegâne içme suyu kaynakları olarak planlanan bu havzalarda madencilik faaliyetlerine izin verilmesi, milyonlarca vatandaşın sağlıklı suya erişim hakkının açıkça ihlalidir. Ağır metallerle kirlenmiş bir su kaynağının geleneksel arıtma yöntemleriyle temizlenemeyeceği gerçeği, bölgeyi kitlesel bir halk sağlığı kriziyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Öte yandan, Dicle Havzası'ndaki kentsel ve endüstriyel atık suların, ileri biyolojik ve kimyasal arıtma süreçlerinden geçirilmeden Ilısu Veysel Eroğlu Barajı'na deşarj edilmesi, bu devasa su kütlesini adeta bir "atık depolama çukuruna" dönüştürmüştür. Baraj gölündeki su kalitesinin düşmesi, sadece su ekosistemini tahrip etmekle kalmamakta, aynı zamanda tarımsal

42711

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

sulamada kullanılan suyun niteliğini bozarak gıda güvenliğini de tehdit etmektedir. Plansız kentleşme, petrol türevli atıklar, vahşi tarımsal sulama ve denetimsiz oto yıkama tesislerinden sızan kimyasallar, Batman'ın su kaynaklarını fiziksel, kimyasal ve biyolojik bir abluka altına almıştır.

Sonuç olarak; suyun sadece bir "kaynak" değil, yaşamın sürdürülebilirliği için "vazgeçilmez bir varlık" olduğu gerçeğinden hareketle, Batman ve çevresindeki su havzalarının mutlak koruma alanı ilan edilmesi anayasal bir zorunluluktur. İklim krizinin etkilerinin "susuzluk" olarak kapımıza dayandığı 2026 baharında, bilim insanlarının, yerel çevre örgütlerinin ve kamu kurumlarının resmi uyarılarına rağmen somut önlem alınmaması, sadece bugünü değil, bölgenin geleceğini de feda etmek anlamına gelmektedir. Bu gerekçe ile Dicle Havzası'ndaki kirlilik kaynaklarının kurutulması ve baraj havzalarındaki çevresel risklerin ivedilikle durdurulması hayati önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Batman Çevre Platformu'nun 22 Mart 2026 tarihli bildirisinde "devasa bir atık çukuru" olarak nitelendirilen İhsu Veysel Eroğlu Barajı'na deşarj edilen evsel atık suların, "İleri Biyolojik Arıtma" tesislerinden geçirilmesi noktasında Batman ve Diyarbakır belediyelerine sağlanan teknik ve mali desteklerin dökümü nedir?
2. Arıtılmadan baraja bırakılan suların su kalitesini düşürmesi ve halk sağlığını tehdit etmesi nedeniyle ilgili yerel yönetimlere son iki yılda uygulanan çevresel ceza miktarı ne kadardır?
3. Diyarbakır'a içme suyu sağlayacak olan Dibni Barajı ile Batman'a su verecek olan Silvan Barajı havzalarında faaliyet gösteren maden işletmelerine verilen Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporları, DSİ 10. Bölge Müdürlüğü'nün "kimyasal kirlilik riski" uyarıları ışığında yeniden revize edilecek midir?
4. Bu havzalarda kullanılan siyanür ve ortaya çıkan ağır metallerin yer altı sularına sızmasını engelleyecek "Sızdırmazlık Denetimleri" Bakanlığınız müfettişlerince en son ne zaman yapılmıştır?

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

5. Batman'daki petrol üretim sahaları ve organize sanayi bölgelerinden kaynaklanan endüstriyel atıkların Dicle Havzası'na sızmasını önlemek amacıyla kurulu olan "arıtma ve bertaraf" sistemlerinin yeterliliği 2026 yılı mart ayı itibarıyla denetlenmiş midir?
6. Şehir merkezindeki oto yıkama ve bakım tesislerinin, atık yağ ve kimyasalları doğrudan kanalizasyona deşarj etmesini önleyecek "Yağ Tutucu" zorunluluğu noktasında Batman'da kaç işletmeye idari yaptırım uygulanmıştır?
7. Türkiye'nin yıllık 1.300 m³ olan kişi başı su miktarının iklim krizi nedeniyle azalması karşısında, Batman'daki plansız kentleşmenin su havzaları üzerindeki baskısını azaltacak "Kentsel Ekolojik Planlama" stratejiniz mevcut mudur?
8. Yer altı sularının aşırı çekilmesi sonucu oluşan obruk riskleri veya toprak yapısındaki bozulmalar Bakanlığınızın "İklim Değişikliği Uyum Planı" kapsamında Batman özelinde nasıl değerlendirilmektedir?
9. Dicle Nehri ve bağlı baraj göllerinden alınan numunelerde, AB Su Çerçeve Direktifi standartlarına göre "Kötü" (Kategori IV) seviyesinde çıkan parametreler (Arsenik, Kurşun, Kadmiyum vb.) kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşılacak mıdır?
10. Bölgedeki çevre derneklerinin ve bilim insanlarının su numunesi alma ve izleme süreçlerine dahil edilmesi için bir "Katılımcı Denetim Mekanizması" kurulması gündeminizde midir?